

Brassóban, Nagy-szörény-utca sarkán
Papp Ferencz butoraktára fölött,
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelőtt
9—11 óra között,
és Bolonya, kut-utca 356. sz. alatt
hol minden délután található.
A szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
elfizetési pénzek és hirdetések
börmentesen ide küldendők.
Nagy-küküllőmegyei érdekű közlemények
Horváth László
szerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
kis-küküllőmegyei érdekű közleménye
Gyöngyösi István
szerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó-, kis- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkai, segesvári és szent-ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes s Mezei, Goldberger A., Eckstein Berndt, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein s Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

126-ik szám.

Brassó, Kedd, november 5-én.

V. évfolyam. 1889.

Állaspontom.

Brassó, 1889. nov. 3.

I.

Ma épen egy hete annak a személyeskedő, zajos Emke-gyűlésnek, melynek bár ne lettünk volna soha-soha tanúi! Egy hét elegendő idő arra, hogy a tervszerűen készített meglepetés után nyugodtan és tárgyilagosan láthassam a helyzetet és körvonalozzam állaspontomat. Ma sem vettem volna kezembe a tollat, mert arczomba szökik a vér, midőn arra a gyűlésre gondolok, mely összetörte lelkemnek minden fényes tervét, mely soha be nem heggedő sebet ejtett szívemen: ha vérig nem sértett volna a „Gazeta“, melyre — fájdalom — hazámfiainak egy kis része nyújtott alkalmat. Megérdemlem a „Gazetát“ — től az ő szempontjából e gunyos vágást, midőn ezt vágja arczom közé: „Köös lemondott az elnökségről és összeszedvén bagázsiját, a gyűlésből eltávozott.“ Megérdemlem tőle, mert öt éven át ostromoztam e lapokban politikai hóbortjait, a magyar birodalom szétdarabolására irányuló törekvéseit. Hazafiúi kötelességet teljesítettem s fogok teljesíteni ezután is a „Gazetát“ — val szemben.

Nem az ő gunyja fáj nekem, hanem az, hogy itt élő hazámfiainak egy kis része adott alkalmat ellenem erre a gazetái gunyolódásra. Soha sem hittem volna, hogy még ezt is meg fogom érni Brassóban. Azt hittem, hogy minden magyar féltékenyen őrzi kebelében itt a nemzetiségek között nemzetünk jó hírnevét; azt hittem, hogy soha, de soha nem fog olyan magyar találokni, a ki alkalmat nyújtson a „Gazetát“ — nak arra, hogy velem gunyolódjék. A „Gazeta“ büszkén hivatkozik az archidiaconra — főesperesre. Bár soha se hivatkozhatott volna! Azonban, fájdalom, megtörtént s ezt már meg nem történné Isten sem teheti. Az a főesperesi (archidiaconi) taps és az azt követő szavak: „Ezt akartuk!“ ez fáj nekem s fog fájni még sokáig.

Számot vettem magammal, sok keserves és álmatlan éjszakán s megkérdeztem, nem százszor, de ezerszer önmagamtól: „Megérdemelted-e te négy évi munkásságodért, melyet az Emke szolgálatában eltöltöttél, azt az esperesi (archidiaconi) tapsot s az azt követő gunyos sza-

vakat?“ Lelkiismeretem mindig így vigasztalt:

„Nem érdemelted meg! A felhevülés egy meg-gondolatlan pillanatában, vagy előre kiszámi-tott terv szerint hangzottak-e el azok az espe-resi (archidiaconi) tapsok s azok a gunyos sza-vak, ezt talán csak a sziveket vizsgáló Isten tudja; de megtörtént s az fáj, hogy miért tör-tént meg s épen magyar főesperes (archidiacon) részéről, a „Gazeta“ öröme. Szolgáltam oly hiven, oly odaadó lelkesedéssel a brassói és brassóvármegyei magyarság közművelődési ér-dekeit, mint ember és hazafi erre csak képes lehet. Buzdítottam, lelkesítettem honfitársaimat közös ügyünk pártfogására. Nem kiméltem időt, fáradságot, költséget; éjszakáimat nappallá vál-toztattam, elraboltam magamtól a szükséges pihenést, a szórakozást; mindig terveztem, min-dig azon gondolkodtam, hogy mit és hogyan tegyek, csak azért, hogy közös ügyünket napról-napra, hétről-hétre, hónapról hónapra, évről-évre előbb vihessük. Közgyűléseinken tartott megnyitó beszédekben, melyek közkézen fo-rognak, mindig egyetértésre, egymás kölcsönös megbecsülésére és tisztelésére hivatam fel hazám-fiait. Magyar óvodáinkat, lelkemnek e két sze-mefényét csaknem minden héten meglátogat-tam, legboldogabbnak éreztem magamat, ha azok között az ártatlan gyermekek között le-hettem. Isten megtagadta tőlem a gyermeket; mások gyermekeinek szemlélésében, fejlődésé-ben találtam legfőbb boldogságomat. Irtózva gondoltam arra az eshetőségre, hogy jöhetne talán olyan idő is, midőn ezek a brassói ma-gyar óvodák még meg is szűnhetnének. Nem, gondolám, ez nem fog bekövetkezni. Az a ha-zafiság, mely azokat létrehozta, fenn is fogja tartani, s ha a lelkesedés hanyatlani fogna, házról-házra járva fognék kéregetni, de a bras-sói magyar óvodáknak mégis állani kell — állani fognak.

És mi jutalma e szent lelkesedésemnek? Az, hogy midőn a történetek után lelkemben összetörve, kijelentettem, hogy az elnöki állás-ról lemondok, a főesperes ur tapsolt és ezt kiáltotta utánam: „Ezt akartuk!“ Kik és mi-ért akarták? Ez-e a jutalma egy magyar fő-esperes részéről a legbecsületesebb, a legönfel-áldozóbb, leghazafiasabb szolgálatnak? Azt ér-

demteltem-e én négy évi önfeláldozó, fáradságos munkálkodásom után, hogy mint valami go-nosztévő után, utánam tapsoljon és utánam kiáltson egy népes gyűlésben? Mert nem kö-zönbös az reám nézve, hogy ki tapsolt és ki-áltott utánam. A kiáltó egy pap s ráadásul egy fiatal magyar protestáns egyházkerület fő-esperese, kinek hivei és ezek gyermekeinek ne-velés-oktatása ügyében, közművelődése érdeké-ben lelkemnek egész erejével már 11 év óta mint tanfelügyelő a legönzetlenebb odaadással fáradozom. Egy protestáns magyar főesperes kiált utánam, kinek egyházkerületében a pa-pok között több rendithetlen hí barátom van, kinek hivei még bukaresti működése óta a legőszintébb szeretettel és ragaszkodással vi-seltetnek irántam, kik csak ez év tavaszán a legszebb bizalmi szavazattal, elismeréssel tisz-teltek meg engem mind a tiz csángó-magyar faluból az összes előjáróság és három főszo-lgabíró aláírásával. Egy protestáns magyar fő-esperes nyújtott alkalmat a „Gazetát“ — nak a személyem elleni maró gunyolódásra; olyan főesperes tette ezt, kinek már két egyházában jelöltem meg emléktáblával két halhatatlan em-léktü hitsorsosának szülőházát s ezenkívül 600 frtot gyűjtöttem emlékeik megörökítésére sze-gény csángó fiuk érdekében, mely összeghez magam zsebéből 200 frtot áldoztam. Az a ma-gyar prot. főesperes tette ezt, a ki tudja, hogy alapító tagja vagyok az itteni evangélikus ma-gyar gyámintezetnek, alapító tagja nőm részé-ről a protestáns nőegyletnek, rendes tagja a rabsegélyző és rongyos egyletnek. Egy pro-testáns magyar főesperes tapsolt s kiabált utá-nam épen akkor, midőn a brassói magyarsá-got arra buzdítottam, hogy miután a hős Szé-kely Mózes emléktáblájának költségeit nagyob-bára a tizfalusi magyar értelmiségtől gyűjtöttem, most már a brassói magyarságon van a sor, hogy a csángó vértanuk szobrára ő adakozzék nagyobb mértékben. Egy protestáns magyar főesperes tapsolt utánam, kinek egyházkerüle-tében 11 magyar óvodát állítottam már ezelőtt 6 évvel és azok fölött legéberebb gorddal ör-ködöm. Egy protestáns magyar főesperes gu-nyolódott velem abban a gyűlésben, melynek nevében én voltam a legelső, a ki az Emke

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.“

A mostoha.

— Elbeszélés. —
(Folytatás.)

Báró D. Ilma levele Somosy Margitához.

XXV.

— Ah, nagyszerű! — tört ki nevetve. — Te-hát kegyed az a türelmes bárány? Hallottam már felőle, mint dédelgeti azt a nyomorult kis porontyot, de az azért még sem akarja szeretni.

— Oh, — törtem ki hevesen, elfeledve mindent — ön nemcsak becstelen, de rossz anya is! Az egyik vétkét talán megbocsátja Isten; de azt, hogy rossz anya, azt soha!

Eltitkoltam gyermekei előtt mindent; azt akar-tam, hogy a gyermeki szeretet szent legyen előttük; de most látom csak, hogy szentségtörés volt tőlem, megengedni, hogy egy ily anyát úgy szeressenek, mint a hogy gyermekei önt szeretik, asszonyom!

— Oh, csak szerettek! — szólalt meg egy tompa hang mögöttem.

Hátrafordultam: Gizella állt ott, mankójára tá-maszkodva, halothalványan. Bejött a szobába, a nél-kül, hogy észrevettük volna. Meglepetésünkben egyi-künk sem tudott szólni, míg végre ő töré meg a csen-det, anyjához menve, remegő hangon mondá:

— Oh, Istenem! hát egy édes anya beszélhet

ugy, a mint az imént hallám? ... Csakugyan te vagy az, a kit mi édes anyáknak nevezünk. Most látom be, hogy e szent nevet nem érdemi meg soha! ... Oh, mint szerettünk mi tégedet! Mióta elhagytál ben-nünket, hány éjjelt tölték sirva, azt gondolám, hogy te is ugy busulsz utánunk. S ime most tudám meg, hogy nem kellett neked a nyomorult kis béka.

A báróné Aladár grófhöz fordulva, dühösen kiáltá: — Szabadítson meg, kérem, e nyomorult kölyök sértegetéseitől s e mostoha anyától!

— Te meg szabadíts meg, édes anyám, ez asz-szonytól! — kiáltá nekem Gizella, s ájulva hullott lábaimhoz ...

Aladár grófot kértem meg, hogy segítsen bevinni, szegény Gizellát.

Egy megvető pillantással sujtva hagyánk el a rossz anya szobáját. Szegény Gizellát magunkkal vivénk. Az ájulásból nemsokára magához tért.

— Meg tudsz-e bocsátani, édes jó anyám, — tört ki zokogva. El fogja-e szeretetemet feledtetni veled azt a sok szenvedést, a mit általam túrtél? ... Oh most már mindent tudok. ... Végig hallgattam annak az asszonynak minden szavát. Te azt hitted, hogy én alszom. Az első szónál megismertem hangját. De a fájdalom lezárta ajkaimat, csak midőn kimentél, keltem ki ágyamból; mert meg akartam nézni, hogy csakugyan ő-e az! ...

— Oh mily ellentét! Te nemes, jó mostoha anya

s ő a szívtelen édes anya! ... Oh édes jó anyám, te sohasem feledheted azt a sok bántalmat, a mivel én elhalmoztalak ... Hogy áptál betegségekben, mennyi álmatlan éjet töltél ágyamnál, s mivel köszöntem meg? Sértő szavaimmal.

— De az égre kérlek, ne izgasd magad, mon-dám neki, az mind el van feledve! Én boldog vagyok, és beismerő szavad kárpótol engem minden eddigi szenvedéseimért! ...

— Nem anyáskám, — folytatá tovább, — ha elakarod hiteit, hogy megbocsátasz, ugy hozasd ide kis testvérkémet, hadd csókoljam meg!

Én örömmel vittem ágyához kis Margitomat, s ő zokogva borult reá, s csókjaival halmozá el.

Láttad volna Margitot, mint beszélt hozzá, s kis angyalom gyűgyögve felelt neki, picziny szája egyre mosolygott, mintha megértette volna, hogy őt ezentu mennyien fogják szeretni ...

— Most menj anyáskám szobádba, — mondá ő. Bélaért küldök, hogy tudja meg ő is, hogy minő anyáért bántalmaztuk a legjobb mostoha anyát ...

Szobámba menénk Aladár gróffal. Ott elbeszélé nekem, hogy őt Zoltán azért hivatá Budapestre, mi-ként a bárónénál mutathassa be magát, s a társalgást oda terelje, hogy Gizella az ajtón keresztül meghall-hassa az anya szívtelen szavait.

Ők hittek a sikerben, mert tudva volt előttük, hogy a báróné gyűlöli gyermekeit. Hiedelmükben nem is csalódtak, mert a terv nagyszerűen sikerült.

központján a brassóvármegyei ifjú protestáns magyar esperesség ügyét a legmelegebben támogatlam.

Megérdemellem-e én azt a gunyos tapsot, azokat a leggunyosabb arczczal odakiáltott szavakat: „ezt akartuk!” egy magyar protestáns főesperestől? Megérdemellem-e én azt, hogy Moór Gyula magyar protestáns főesperes odadobja nevemet czéltáblául a „Gazetá”-nak, a magyar állameszme egyik legismertebb ellenfelének, kinek nemzetünk ellen folytatott mesterkedéseit 5 év óta a lapokban ostromoztam?

Nyugodtan bizom ügyemet a brassói és Brassó vármegyei komoly, higgadt magyarság ítéletére, mely engem öt évvel ezelőtt az itteni Emke elnöki székével megtisztelt, ezelőtt két évvel a kaszinó igazgatójává választott, a Polgári körben és hiv. tanítóegyletben, az apáczai olvasóköri tiszteletbeli tagságra érdemesített s igen sok ünnepélyes alkalommal az ünnepi beszédek tartásával kitüntetett. Nyugodtan hivatkozom itt töltött éveimre, működéseimre s nem hiszem, hogy találkozók művelt magyar hazafi e városban sem a magyarok, sem a szászok, sem a románok között, a ki a főesperes ur magaviseletét helyeselné.

Koós Ferencz,
kir. tanácsos tanfelügyelő.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. nov. 4.

Bismarck és Kálnoky ismét találkoztak. Ez a legfontosabb politikai esemény. Sokkal fontosabb, mint mint a czár berlini, Vilmos császár monzai, athéni és konstantinápolyi látogatása. Mert míg ezek nagyrészt udvariassági tények, legfeljebb azzal a számításal, hogy bensőbb viszonyt teremtsenek ezen államok és a békeliga között, addig Bismarck és Kálnoky találkozója csaknem döntő befolyású Europa közlebi sorsára. Épen ezért érdemel e találkozás nagy figyelmet.

Kálnoky gróf külügyminiszter f. hó 2-án d. e. néhány perczczel 12 óra után Friedrichsruheba érkezett és Brauer követségi tanácsos által üdvözöltetett. A pályaudvar töltésén Bismarck herczeg eléje ment vendégének. Mindketten kalapot emeltek és ismételten a legszívélyesebben kezét szorítottak. Azután visszamentek a pályaudvar perronjára. A közönség háromszoros Hoch kiáltásban tört ki. A két államférfi meghajtotta magát és barátságosan viszonzta a köszöntést. Bismarck herczeg és Kálnoky gróf azután a kastélyba hajtottak. Hir szerint Kálnoky gróf hétfőn utazott vissza.

Nemsokára Zoltán nyitott be hozzánk, s végtelen örült e fényes sikernek.

Én csak annyit mondtam neki: áldjon meg az isten, hogy boldoggá tévél!...

— Már megáldott, mert boldog vagy, — felelé halkan.

— Tudod-e, mitől félek még, — mondtam Zoltánnak. Attól, hogy Béla szívéből nem fog eltűnni a gyűlölet. S így még sem lesz teljes boldogságom.

— Oh ne félj! Gizella szavai előtek bennem minden gyűlöletet! — felelé egy remegő hang. S Béla remegve állt előttünk, úgy mint egy pár perczel előbb Gizella.

— Ime, édes jó anyám, — kezdé újra beszédét, — térdemen kérek bocsánatot nővéremért s magamért ama sok méltatlankodásért, a melyekkel elhalmozánk... Egykor azt mondtam, hogy soha sem nevezlek anyámnak. Most térdeimen kérek, engedd meg, miként úgy nevezhesselek!... Nem kívánom még most, hogy szeress; csak azt kérem, ha már megleszesz győződve határtalan szeretetemről s megbánásomról: akkor ölelj szívedre. Én türelmesen fogom bevárni az, az időt.

— Nem kell várnod Béla egy perczig sem, — törtem ki zokogva. — Jöjj szívedre, hisz itt a te helyed. Én mindig szerettelek titeket. A gyermeki szeretetet csak becsülni tudtam nálatok mindig.

— Oh! hát igazán megbocsátasz? — monda zokogva, — de végtelen jó vagy te! meglátod, nem leszek hálátlan jószágodért, s azon leszek, hogy jóvá tegyem előbbi hibámat... De most menjünk Gizellához. Hozd kedves anyám testvérkémet is magaddal, hogy legyen együtt mind a három gyermeked...

Zoltán s Aladár gróf meghatottan távoztak, s mi Gizellához menénk.

Ejfélig voltunk együtt, csókjaikkal halmozának el, s én boldogan hagytam el őket.

Jó éjt, szeretett Margitom! Azt hiszem ez öröm után gyönyörű álmai lesznek

(Folytatása következik.)

A német császár Konstantinápolyban van, hova f. hó 2-án d. e. 11^{1/2} órakor érkezett és a Dolma Bagese palota előtt lévő kikötő állomáson a szultán fogadta. A török hajé fedélzetéről váltott 33 ágyulövet a „Kaiser” ugyanannyi ágyulövéssel viszonzta. A két uralkodó, kiket a magas méltóságok környeztek, rendkívül barátságosan üdvözölte egymást. Bismarck grófot a szultán kiválóan kitüntette. A kikötőállomásról a szultán a német császárnéval az első, Vilmos császár és Henrik herczeg a második kocsiiban a Yildiz-palotába hajtottak. Innen a császár Bismarck herczeghez a következő táviratot küldte: Yildiz palota d. e. 11 óra: Konstantinápolyt szép időjárás mellett épen most elértük. Leirhatatlan szép látvány. Vilmos.

Az orosztrónörökös nagyherczeg atheni tartózkodásának meghosszabbítása annak következtében történt, hogy a trónörökös a czártól utasítást kapott, Konstantinápolyban és Odesszán át térjen vissza. Ennek folytán a trónörökös nagyherczeg csak Vilmos német császárnak Konstantinápoly való elutazása után indul el Athénből és utjában meglátogatja a szultánt Konstantinápolyban.

Oroszország és a Vatikán közt az üresedésben lévő katolikus püspöki állások betöltésére nézve meg egyezés létesült.

Berlinbe azt jelentik Rómából, hogy Crispi a német császár egyenes meghívására közelebb Berlinbe utazik.

Anglia kormányválság előtt áll. Gladstone a külügyi politikát, és különösen a keleti kérdést is akarja használni, hogy a Salisbury-kormányt megbuktassa; nem elégszik meg azzal, hogy az örmény kérdést felhasználja céljaira, hanem a krétai kérdést is ki akarja zsákmányolni.

A szebeni rumének bizalmi szavazata.

Román Miron gör. kel. érsek-metropolitának a szebeni rumének bizalmi feliratot nyújtottak át azért a levélért, melyet az érsek — elég meggondolatlanul — az E. M. K. E. elnökehez intézett, válaszul arra a kérésre, hogy engedje meg egy arra vállalkozó esperesnek, hogy az Emke zászlóját szintén felavassa. Azt a zászlót, melynek jelvénye Magyarország védasszonya.

Azt a zászlót, melyen ott áll az anya gyermekével: a szeretet az ártatlansággal.

Azt a zászlót, mely hirdeti szeretetet és felvilágosultságot.

Azt a zászlót, melyet az első szeggel a király, Magyarország apostoli Királya avatott fel.

Mi volt az Emke kérésében? Egyrészt bizalom, másrészt udvariasság s békéltető jobb nyújtása.

Bizalom az érsek-metropolita ismert hazafiságában udvariasság s figyelem a kör. kel. egyház iránt és békéltetés a hazai románsággal szemben azzal a céllal, hogyha voltak talán eddig differenciák a magyarság és erdélyi rumének között, e lobogó védelme alatt meg fognak ezek szűnni mind, a magyarok, rumének egymást szerető testvérek lesznek általa és benne.

Román Miron érsek-metropolita azonban sértő modorban, állásához és méltóságához nem illő módon válaszolt e kérdésre. Nemcsak megtagadta a krisztusi szeretetet, nemcsak meghazudtol sokszorhirdetett hazafiságát, nemcsak elutasította a magyarság egyetemét képviselő Emke békejobbát az egész oláhság nevében, hanem sértett, gyanúsított is.

A nemzetiségi tultengés, az a bizonyos chauvinizmus, mely annyi szerencsétlenségnek volt már okozója, elragadta az érsek urat is, és ő, kinek hivatása volna szeretetet hirdetni és gyakorolni, — ő, a fölkeft főpap, gyűlölséget hirdetett.

Ezért a tetteért szavaztak neki bizalmat a szebeni rumének, mint képviselői az összes erdélyi ruméneknek.

Erdély oláhsága tehát helyesli az egymás elleni gyűlölség hirdetését, a gyanúsítás gyakorlását. Erdély oláhsága bizalmat szavaz annak, a ki visszautasítja a magyarsággal, hazánk államalkotó elemével való békés egyetértésre való törekvést.

Erdély oláhsága tehát nem akar velünk élni. Ez nem az első eset, melyben ezt kijelentik. Ámde soha még ily előkelő helyről és ily határozottsággal kijelentve nem hallottak.

Miért van ez?

Hálából az iránt, hogy Magyarország, a magyar nemesség, önként saját jogai rovására adott polgárjogot az addig jobbágy oláhoknak?

Köszönet akar-e ez lenni azért, hogy a magyar nemzet fölemelte az oláhságot magához, egyenlővé tette önmagával?

Hála és köszönet helyett a legrutabb hálátlanság.

Ez azonban még nem minden, mert maga a bi-

zalmi szavazat ténye — bár ez magában véve is sértő a magyar nemzetre — nagyon is mellékes, szemben a bizalmi felirat tartalmával.

Azt, hogy ürügynek nevezik azok az urak az Emke közművelődési törekvéseit, tőlük fel sem vesszük már, az ily gyanúsításokat megszoktuk már nemzetiségeinktől.

De hogy azt arrogálják maguknak, hogy ők, a rumének, Magyarország legrégibb népe, hogy ők mindenkor vagyont és vért áldoztak volna a trón es hazáért, hogy „ma is a legtisztább hazafiságtól vannak áthatva”, hogy magukat „nemzet”-nek. Román Miron gyanúsító eljárását pedig nemzeti erénynek nevezék: azt szóltan nem hagyhatjuk.

Honnan tanulták azok az urak a magyar históriát, kik azt a bizalmi feliratot fogalmazták? Mióta legrégibb lakói e hazának az oláh nép? Ilyen történelmet nem ismerünk. Ez az állítás tulmegy minden eddigi rumén chauvinizmuson. Ez ép oly abszurdum, mint a Hunyadi János oláh eredete, vagy az oláhok leszármaztatása Trajánustól. Az abszurdumok szaporítása a rumén históriában ez, semmi más.

Vért és vagyont mikor áldoztak a rumének hazáért és trónért? Hora-Kloska-Janku alatt-e? Avagy 1848—49 ben? A csángó-vértanuk, a vizaknai 340, kutba vetett magyar, gróf Kun Kocsárd algyógyi kastélyának kutjába vetett magyarok, vajjon kinek hozott áldozatok voltak? Hazának-e, vagy trónnak?

A nétfalusi és bereczki oláh sorozó-járás katonaköteleseinek százával való átszökése vajjon szintén vér- s vagyonáldozat a haza és trónért?

Hát a romana irredenta terjesztése, Erdély s Magyarország uniójának el nem ismerése és az egész szebeni oláh programm mind a „legtisztább hazafiság”-ot gazolják.

Erre feleljenek a bizalmi nyilatkozat aláírói és Román Miron ur!

Hát mióta lett az oláhság nemzete hazában? Lassabban urak! Nemzet a hazában csak egy van: a magyar nemzet. Ehhez futozik az oláhság is. Nemzetiség van több, nemzetiség az oláhság is. És ők mégis nemzetnek merik magukat nevezni. Ezzel bizonyítják be önmaguk hazafiatlanságukat, mert megtagadják alkotmányánk alaptörvényét: a magyar nemzet egységét.

Hazafiatlan a bizalmi szavazat ténye, — hazafiatlan annak tartalma.

Román Miron ur ok nélkül és alaptalanul sértett. Ezt hivi „nemzeti erény”-nek nevezik. Nos, urak ha önkönl erény a durvaság, ám gyakorolják ez erényt, de legalább ne kérkedjenek vele, mert ez nem válik tiszteletökre!

A román vámháboru.

A legntöbbi napokban — mióta t. i. Lahovary romániai külügyminiszter Bécsben járt és ott Kálnoky külügyminiszterünkkel értekezett — erősen tartja magát a hir, hogy Románia újból meg akarja kezdeni a kereskedelmi és vámszerződés megkötése iránti tárgyalásokat.

Ezzel kapcsolatosan legujabban ismét az hirlik, hogy a román kormány véleményadásra hívta fel az összes ottani kereskedelmi és iparkamarákat, a szerződés megkötése, vagy meg nem kötése tárgyában.

E hírek alapján ismét felszínre került a kérdés és vannak is sokan, kik hitelt adnak annak, hogy e szerződés tényleg létre is jó.

A dolog természetében rejlik, hogy nem lehetünk oly mélyen beavatva a hivatalos eljárásba. Ámde azt mindazonáltal csaknem egész bizonyossággal állíthatjuk, hogy e szerződésből 1891-ig nem lesz semmi.

Ne ringassuk magunkat illúsiókban, ne ámitsuk önmagunkat.

Mi okozta a vámháboru kitörését? Románia képtelen s teljesíthetetlen kívánságai, el is tekintve attól, hogy ezzel szemben megtagadta tőlünk még azt is, a mit más államoknak megadott: a legnagyobb kedvezményes jogot.

Már pedig azokkal a kívánalmakkal szemben nekünk még ennél messzebb menő kedvezményeket kellett volna adni, t. i. speciális előnyöket az erdélyrészi, határszéli iparnak. De Románia erre nem volt hajlandó.

Ez okozta a vámháboru kitörését.

Románia nem járt el céltudatlanul. Előtte a nemzeti ipar teremtése állott. Ezt csak védvámval vélte elérhetőnek. Hogy ezt elérhesse, kellett képtelen kívánságokkal előállani, melyeknek megtagadását előre tudta.

Kitört tehát a vámháboru. Románia elszámította magát vele. Elfeledte az érmet mindkét oldaláról meg nézni. Szeme előtt ipar lengett s elfelejtette figyelembe

venni agrár-érdekeit, a melyek pedig tulsulyban vannak nála. Így történt azután, hogy — ha vannak is előnyei ipari szempontból a vámháboruból, sokkal nagyobbak a hátrányai általános kereskedelmi, — de különösen mezőgazdasági szempontból.

Ezért szeretne Románia ismét szerződéses viszonyba lépni velünk. De még nem most. Ez csak előkészítés akar lenni, legfeljebb egy hosszú, egy éves interrim. Mert Románia 1891-ig nem köt végleges szerződést egyetlen állammal sem. Akkor járnak le összes kereskedelmi szerződésai; — akkor minden állammal egységes alapon nyugvó szerződéseket akar kötni. Hogy ez is mily abszurdum, arról nem akarunk itt szólni, mert hisz nem egyenlők az érdekek és ellenszolgálatok sem. Már pedig vámszerződések mindég csak reciprocitáson alapulhatnak, azaz, ha mi többet nyújtunk neki, tőle istöbbet kívánunk.

Azonban ez most mellékes: a főkérdés maga a szerződés. Ebből pedig most nem lesz semmi. De azért a vámháboru sem fog — valószínűleg — fenntartatni, — mert Románia kormányának az a szándéka, hogy tetemesen redukálja az autonóm vámtarifát, azaz megkönnyítse bevitelünket. Hogy mi lenne ennek ára, azt még nem tudjuk, de hogy csak ez a román kormány szándéka, azt a legbiztosabb és leg-hitelesebb forrásból irhatjuk.

Tehát ne ámitsuk önmagunkat!

Székely Mózes emlékezete.

Irta: Koós Ferencz.

(Folytatás.)

Volkány községet Ráduly katonái felgyújtották, lakosait leölték, mit Ráduly nem parancsolt, de nem is tiltott meg.

Székely M. a papírmalom melletti táborából köveket küldött Nagy Albert, Borbély György és Bethlen Gábor után, kik Deésnél, Gyula-Fejérvár és Dévánál jelentékeny sereg élén állottak, de ezek közül csak Bethlen Gábor érkezett meg. A vész mindinkább toronyosult az ország felett, a mit még nevelt az, hogy Serbán vajdának sikerült hízegő ígéretekkel Bektás bást köznöyössé tenni. Székely Mózes július hó 13-án a brassóiaktól fegyvereket, löport és 200 embert nyerén, megerősíté táborát, a támadást nem remélve, székér-sánczczal vetette körül, a sánczon kívül Rhédei Ferenczet 300 lovassal előőrül hagyta.

Serbán Ráduly július hó 17-én Rozsnyótól előre nyomulván, badállást foglalt. A centrumot, hol 6000 gyalogost maga a vajda vezényelt, Vidombáknál állítá fel. Azonban Ráduly nem állott a centrum elére, hanem egy hatalmas zászló alatt az első sorok után, válogatott utócsapatnál foglalt helyet. A két balszárnnyat (2000 lovast) a két Merza vezérlete alatt Fekete-halom alatt helyezte el, míg a Gespreng irányában elhúzó jobb szárnyat (2000 lovast) Rác György vezényelte, kinek első dolga volt, kikélni azt, ha vajdon nincs-e Brassó külvárosában t. i. O-Brassóban és Bolonyában ellenség. Összesen 6000 gyalog és 4000 lovasból állott a Ráduly támadó serege.

Ezzel szemben a Székely Mózes hadállása a következő volt: A méheskerteknél volt a centrum, melyet 25 ágyújának fedezete alatt levő szekérvárba vont be; balszárnnya a Vidombák partján levő papírmalomig nyult, míg a holtövényi sűrű erdő által fedezett jobb szárnyát a törökök és a tatárok képezték.

Ráduly látván, hogy Mózes szekerekkel zárta körül táborát s emiatt a lovasság nem támadhatja meg, parancsot adott, hogy a lovasság szálljon le és gyalog támadja meg a szekérvárat, tépje azt szét és így nyissanak annak belsejébe utat. Négy ágyut is előre küldött és gyalog seregével is előre nyomulván, a támadásra jelt adott.

Némelyek sz.-Miklóst, az oláhok és ráczok véd-szentjét, mások Szűz-Mária és Jézus nevét, az egész táborban mindenfelől egyszerre segítségül híván, iszonyú rohamot intéztek a Mózes táborára. — Legelőbb Deli Markó, egy vakmerő ifju, ágyuk és nyilzapor közt rohanta meg a szekérvárat, s hogy azt szétteperesse, fejszéket, és csákányokat, kemény karokat és más egyéb szerszámokat használtak, melyekkel a szekereket szétrombolták, a védőket megrohták, üzték-tergették.

Némely könnyű fegyverzetűek gyors ugrással áttették magokat a szekerekre, mások szétzúzván a szekereket, szétrombolták a köteleket, sztéverék a támadókat. Mindkét részlől ölték és ölettek.

Más csapatok a tábor más részét fásasztják rommaikkal. A benlevők a dühöngőkre vetik magokat; egymást buzdítják, lelkesítik.

Maga Mózes egy kitűnő lovon ülve, a sorok előtt haraggal, és kézzel, szóval, példával a veszély megvevására, kötelességeik teljesítésére lelkesítette a harcosokat. Azonban Mózes tüzei igen magasra löttek, ezt Ráduly serege észrevéve, hogy onnan őket ve-

szély nem fenyegeti, a Mózes táborát újból megrohták, de újból visszaverettek és sokáig kétes volt a győzelem, mintha a sors maga is habozott volna, hogy melyik részére dűljön a győzelem.

Oly állati dühvel ölték, gyilkoltak mindkét részlől, mely még a vadaknál sem szokott megtörténni. A támadók a szekérvár kötéseit több helyen szétrombolták és tágas utat nyitottak. Erre a neki bősztült támadók betörték és Mózes gyalogságát, mely alig volt mintegy hatszáz, a szekerektől visszanyomták, mit a tatárok látva, eszeveszetten szétfutottak.

Ezeknek szétfutása megzavarta Mózes hieit, kiket most már mintegy kalitkába zárva, kedvükre ütöttek, vertek, ölték, dühös kardjaikkal átverték. Semmi-vel sem kegyetlenkedtek inkább, mint hosszú járdáikkal, mert az egy tömegbe szorítottak közül egy szúrással többeket átverték.

Most már a Mózes hieei mint megrémült állatok, majd ide, majd oda szaladtak, de minden felől be lévén kerítve a kik lovaikról lebuktak, azokat részint ők magok, részint az ellenség taposta széjjel. Lehetetlen volt rendbe szedni magokat, mert az összekötött szekerek miatt sem szét nem válhattak, sem nem sorakozhattak és így kalonai vitézségüknek, mint férfiakhoz illet, jelét nem adhatták. Mózes gyalogsága csaknem mind a szekerek között öletett meg. Itt az öldöklést a düh, a dühtől a harag, a haragot a gyűlölet fokozta, élesztette. A kegyetlenkedésre a hely is igen alkalmas volt. A kegyetlenkedést az ellenség tulnyomó száma ingerelte, a bosszuság izgatta. A mi a nemességéből és katona rendből annyi és oly súlyos háboruk után itt Erdélyben megmaradt volt, a kegyetlen sors, itt egy közös sirba temette és velük együtt Erdélyt romba döntötte. Itt a hazának sziveig hatott az idegen fegyvere s nemcsak sebeket kapott, hanem végpusztulásra jutott. A legyőzötteket mind egy lábíg leöldösték.

(Folytatása következik.)

A csángó vértanúk szobra.

A szabadságharcban vértanui halállal kimúlt 57 hétfalusi csángó testvérnek (köztük egy ág. ev. magyar lelkész) emeljünk Csernátfaú piaczn emlékoszlopot. Adakozzunk e hazafias czélra. Adjunk csángó testvéreinknek egy kincset altala, melyet meg fog becsülni nemzedékről-nemzedékre, a mely tanító-mestere esz a hazafiságban.

A szoborra szerkesztőségünk készséggel fogadja el a legkisebb adományt is és nyugtázza.

Adakoztak:

Ilyés András Krizbán	40 kr.
Buna Sándor	40 „
Szabó Gergely	40 „
Szemerjai Károly	40 „
Istók József	10 „
Mózes Miklós	10 „

Összesen: 1 frt. 60 kr.

ehhez utolsó kimutatásunk 11 „

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük hátrálékaik mielőbbi szives beküldésére.

Személyi hírek. Gróf Bethlen András főispán ur e hó 9-én több napi tartózkodásra Brassóba érkezik.

Az Emke brassómezei közgyűlése. Az okt. 27-ikén tartott botrányos közgyűlésről ugyanazok az urak, a kik a botrányt előidézték, vagy annak részesei voltak, valami „hiva talos” jegyzőkönyvet tettek közzé a lapokban. Az egyesület tagjainak megnyugtására — több oldalról vett felszólítás alapján — kijelentjük, hogy az a jegyzőkönyv hamis; hogy a közgyűlésről jegyzőkönyvet vezetni csak annak jegyzője illetékes, az t. i. ki a jegyzőkönyvet vezette. Ha azok az urak felvettek jegyzőkönyvet, azt csak arról a gyűlésnek elnevezett magánértekezletről vehették fel, melyet a szabályszerűen feloszlott közgyűlés után tartottak, de a mely nem tekinthető alapszabályszerű gyűlésnek s ez annál kevésbbé, mert abban mint tisztviselő oly egyén is szerepelt, ki nem is egyleti tag. Különben a megyei választmány lemondott, de tiszte alól még fel nem mentett elnökénél mintegy 70 egyleti tag tiltakozása fekszik azon urak eljárása ellen. Az egyleti tagok tájékoztatására még megjegyezzük, hogy a kolozsvári közp. igazgató választmány most is csak az általa elismert törvényes elnökséggel érintkezik a hiv. eljárásban, t. i. Koós Ferencz elnökkel és Sztérényi József titkárral. Ezeket tartottuk szükségesnek a közönség tájékoztatására kijelenteni.

Fillérestély. A helybeli protestáns nőegylet első idei fillérestélye holnap, szerdán, este 8 órakor kezdődik az »Europa« nagy termében. Az a jó hírnév, melyet e fillérestélyek maguknak a mult évben kivitak, biztosítják az idei estélyek sikerét is, melyeket legmelegebben ajánlunk a közönségnek.

Romániai kultusz Magyarországon. Szelistye sze-

benmegyei községben — mint Szebenből írják nekün — valóságos romániai kultusz van, daczára annak, hogy lakossága csendes oláhság. Alig van ott ház, hol Mihály vitéz képe a legkülönfélébb változatokban a ház falára alkalmazva ne volna. Egy ház kapuja fölött ott díszlik Károly romániai király mellszobra is. Furcsa állapot ez! Ugyanezen levél szerint ennek a községnek van a megyében legkitűnőbb jegyzője: egy oláh ember, a ki azonban mintaképe lehetne az ország jegyzőinek. Erély, pontosság és kötelesség-érzet jellemzik e kitűnő jegyzőt. Meg is látszik községén.

Zeneestély. A városi zenekar által rendezett bérleti zeneestélyeinek második ciklusát ma kezdik a »Nro. 1« termében igen élvezetesen s változatosan összeállított műsorral, melyből ki kell emelnünk Weber egy nyitányát, részlet Kretschmarnak operájából, keringőt Suppétól, Hofmannak nagy egyvelegét »Utás Európán át« stb. Kezdeté este 8 órakor.

Szüret a Kis-Küküllőmentén. Október 20-ától november 1-éig folyt le a szüretelés Kis-Küküllőme-gyében. A termés egyáltalán közepesnek mondható. A minőség is kielégítő. Közönséges must a Klosternebunburgi mérő szerint 22 és a Wagner szerint 15—16 fok között volt. Azonban a speciális bornál eléretett a Wagner mustmérő netovábbja 25 és Klosternebunburgi szerint 33 fokja. Talán el sem hinnők, ha szeminkkel meggyőződést nem szereztünk volna Kis-Küküllővármegye, Mikefalva község, h. Gál Domokos alispán szőlőjében.

A nagy-szebeni pénzügyigazgatóság udvarán, egyik hivatalos helyiség ajtaja előtt egy fekete-sárga örház áll. Hogy jön ez oda? Talán nem tudná a m. kir. pénzügyigazgatóság, hogy a magyar állam színei vörös-fehér-zöld?

A köhalmi m. kir. állami népiskola tanítótestülete az isk. szegénytanulói segélyezésére november 9-ikén rendezi ez évi 2-ik fillérestélyét. A műsor a következő: Pázmán lovag, Arany Jánostól, szavalja Liebl József. — Hol a férj? Vigjáték egy felvonásban, francziából fordította Csiky G. Személyek: Duburg: Téglás; Pál a Dubourg öcsese: Liebl; Ernesztin a Pál neje: Mahr Adél; Kazmér: Tittel. — Végül közkedveltségű népdalokat énekel Liebl József. — Kezdeté 8 órakor. Belépti díj 40 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A köhalmi fillérestélyek találkozó helyei az idegen nemzetiségek által elzsígetelt Káhalom városi és vidéki intelligentiának, jó hírnevükből következtetve, ezen fillérestély is látogatott fog lenni.

Olvasóegyesületi közgyűlés. Megérkezett a várva-várt nap, a melyen Dicső-Szentmártonban az évekkel ezelőtt szép virágzásnak örvendő s néhány éve szünetelő olvasó-egyesület életre ébredett. E hó 2-án tartott meg — már a mult hó folyamán kiküldött alapszabályt módosító bizottság által elkészített szabályzat végleges megállapítása végett összehívott olvasóegyesületi közgyűlés. Az aláírott tagok igen szép számmal jelentek meg, a mi mindenestre öröndetes jelenség arra nézve is, hogy az olvasóegyesület nagy társadalmi ürt van hivatva betölteni. Hilibi Gál Domokos vármegyei alispán, mint elnök, csinos beszéddel ecsetelvén az összehívás czélját, a közgyűlést megnyitja, fölhevén Gyöngyössy István állami polg. iskolai igazgatót, mint jegyzőt, hogy a régi szabályzatot eszközölt módosítást terjesztsze elő. A módosított szabályzat tüzetes megvitatás után elfogadtatott, mely után megejtetett a tisztviselői és igazgató-választmányi tagok megválasztása. Egyhangú nagy lelkesedés között választott meg elnökké gróf Bethlen Gábor főispán ur ő méltósága, alelnökké H. Gál Domokos és Pekry Sándor, jegyzővé Gyöngyössy István, pénztárossá Felszegi Gábor, ellenörre Horváth Ákos, ügyesszé Gáspár György, a fontos háznagy állásra Csátó Gábor, könyvtárossá a kipróbált buzgalmu Nyárádi Dénes és végre 12 választmányi tag. Az így megválasztottak mindnyájan mandatáriusai lettek a közgyűlésnek azon czélból, hogy mint igazgató-testület mindent kövessenek el arra nézve — az alapszabályok megerősítésének kieszközölése mellett — hogy az olvasó-egyesület még e hó folyamán ujra megkezdhesse minden tekintetben nagy horderejű misszióját. — Az olvasó-egyesület tényleges megnyitására annak idejében tudósítani fogunk.

Brassói piaci árfolyam.

— A pesti m. keresk. bank jelentése. —

Brassó, 1889. november hó 5-én.

Román párpénz á 20 frankos	9.43 vétel	9.44 eladás
„ Ezüstpénz á 20	9.40 „	9.45 „
Napoeleond'or (aranypénz)	9.46 „	9.47 „
Török lira	10.73 „	10.75 „
Arany	5.60 „	5.62 „
Orosz papírrubel	122.50 „	123.— „

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössy István (D.-Szent-Márton)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Sztérényi József.

H I R D E T M É N Y E K.

Sz. 11589./1889.

Hirdetmény.

A dr. Plecker János-féle alapítványi alaphoz egy 2000 forintnyi összeg 5% kamat és 1% törlesztés mellett és jelzáloglekötés és telekkönyvi biztosítás ellenében alólírt városi tanácsnál kölcsönre kiadandó.

Brassó, 1889. október hó 5-én.
(406) 1—6 A városi tanács.

Szám 3126.—1889. é. k. k.

Arverési hirdetményi kivonat

A fogarasi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Urs Zacharie végrehajtónak Ludu Aniska szül. Strojia végrehajtást szenvedő elleni 160 frt tökéltetés és járuléka iránti végrehajtást ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíró) területén lévő Margineu községben fekvő, a margineu 211. sz. számú telekjegyzőkönyvben

Helyrajzi sz. Kikiált. ár.	Helyrajzi sz. Kikiált. ár.
585, ingalt. 14 frt	3638, ingalt. 7 frt
585, „ 9 „	2668, „ 7 „
729, „ 39 „	3960, „ 54 „
860, „ 5 „	3963, „ 25 „
678, „ 6 „	4576, „ 8 „
1011, „ 15 „	4701, „ 21 „
1054, „ 22 „	4073, „ 15 „
1181, „ 2 „	4705, „ 20 „
1482/1, „ 58 „	4730, „ 26 „
1382/2, „ 18 „	4732, „ 3 „
1483/1, „ 37 „	4934, „ 50 „
2360, „ 6 „	4736, „ 8 „
2375, „ 8 „	4743, „ 8 „
2376/1, „ 4 „	4750, „ 30 „
2380, „ 8 „	4756, „ 8 „
2382, „ 6 „	4759/1, „ 43 „
2461, „ 4 „	4760, „ 18 „
2463, „ 4 „	4761, „ 10 „
2474, „ 11 „	4767, „ 19 „
2476, „ 9 „	5540, „ 35 „
2477, „ 7 „	5571, „ 22 „
2896, „ 11 „	5573, „ 40 „
2900, „ 6 „	5575, „ 31 „
2903, „ 8 „	5577, „ 33 „
3190, „ 10 „	5628, „ 15 frt-
3313, „ 21 „	5696, „

ban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok az 1889. évi november hó 19-ik napján délelőtti 10 órakor Margineu község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ban

jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegeltetni.

Fogarás, 1889. május hó 7.

A kir. járásbíró telekkönyvi hatósága:

(419) 1—1 Nagy Lázár, kir. aljárásbíró

Fogászati műterem.

Van szerencsém tisztelettel tudatni a n. é. városi és vidéki közönséggel, hogy

fogászati műtermet

nyitottam meg a Nagy-utca sarkán, Széles-utca 540. sz. a. a dr. Fabriczius-féle házban.

Értekezési idő: délelőtti 9—12 óráig, d. u. 3—6 óráig.

Raupert W,
fogorvos.

(412) 3—3

A legjobb

Brünni posztókat

szállítja gyári áron

SIEGEL-IMHOF

posztógyári raktár Brünnben.

Egy elegáns

őszi v. téli férfi-öltönyre

elég 3.10 meteres, azaz 4 bécsi rőf hosszú szelvény. 1 szelvény kerül

- 4.80 frt. közönséges
- 7.75 frt. finom
- 10.50 frt. finomabb
- 12.14 frt. legfinomabb

valódi báránnyal-gyapjából,

valamint felsőkabát-posztók, selyemmel átszőtt kamarnok, palmerston s boy télikabátoknak, peruvienne s tosking szalonöltönyöknek, szövetek női ruháknak stb. stb.

Jó árúért s pontos szállítáért kezesség vállalattik. (327) 20—20

Minták ingyen s bérmentve.

Dr. C. M. FABER

néhai I. Miksa császár személyes fogorvosa, a becsületrend lovagja, Bécsben os. kir. szabadalmazott

hygienikus kivonatai a száj s fogak ápolására.

Különleges szájszappan „Puritas“

a legrégebbi s egyetlen, már az 1862. évi londoni kiállításon kitüntetett, kitűnő, legjobb s leghathatósabb száj- s fogkonzerváló szer. Egy boboz 1 frt

Eucalyptus-száj-essencia.

(Kitűntetve Párisban 1878-ban.)

A legrationálisabb, legártalomdúsabb (78% hatásos alkatrész) személyes fertőztelenítésre különösen alkalmas, teljesen ártalmatlan, pusztán növényi részekből álló kivonat; hygienikus védőszer

kellemetlen szájbűz

ellen, valamint a fogak konzerváláára, — kipróbált s hasznosnak bizonyult

torokkatarhus

és egyáltalában a légzőszerveknek miasmatikus fertőzése ellen.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Az orosz császári kormány által 1881. jan. 28-áról 681. med. depart. sz. min. leirat alapján a kórházakba s gyógyintézetekbe bevezetett.

Kitűnő Puritas-fogkefék, préselt bux- s vegyileg zsirtalanított sörtéből. Egy darab ára 50 kr.

Raktárak: Brassóban Jekelius F., Kugler E. Schuster K. L., Kőhalomban Wolff E. gyógyszer-, valamint Erdély minden gyógy- és illatszeresénél

Szétküldési raktár. BECS, I., Bauernmarkt 3. (4) 15—18

„ALBINA“

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe

takarékbetétet netto 5%-al kamatoztat minden adólevonás nélkül,

valamint a vista visszafizethető cheques-betéteket 3-1/2%-ra és ajánlja tőkesze zésre a legnagyobb biztonságot nyújtó

5%-os „Albina“ zálogleveleket,

melyek nála a napi árfolyam szerint mindenkor kaphatók. Bővebb feltételekkel szolgál

az intézet irodája

Brassóban, főter 90. szám a. naponként 8—2 óráig.

Himzéseket

karácsonyi ajándécul.

Vigonia-harisnyákat, más harisnyákat, divatos szalon-kötényeket ajánl

Obert Zsófia
(417) 2—3 Lóplacz 88. sz. a.

Azon jó fogadtatás, melyben konyhám a n. é. közönségnél részestül, arra indit, hogy

ételeket házon kívül is

adjak.

Bérletre felhívja a t. közönséget kiváló tisztelettel

Ádám Emil,

vendéglős.

(418) 2—2

Egy jó könyv.

A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és vékony, de mintha csak a gyakorlati használatra teremtett volna; nekem és családomnak a legkülönösebb betegségek esetében igen kiváló szolgálatokat tett. Így és hasonlóképpen hangzik a közönségek, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbeteg“ című, rajzokkal ellátott könyv elküldésért majdnem naponta kap. Mint az ahhoz nyomatott s a szerkesztésén meggyőzőttaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, akik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letelve, megérdemli a legkönyvebb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Kie becses könyvet megszerzem öhajlja, az irja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven. Egy betegbarátot és pontos címét s címezzé a levelező lapot Richter kiadó-intézetbe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a kiadó-hivatalban.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénadtartalma kiváló hatásnak bizonyult különösen a tüdőbántalmaknál a hol a szabadszénadtartalma csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénadtartalma a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testréseibe való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszénadtartalma omiban erősebb ásványvizek, mint a seltersi-gleichenbergi, tüdőbajokban, különösen tüdővérzéseknél már nem alkalmazható, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A tüdőbetegek klimatikus gyógyintézteiben, különösen a leglátogatottabb Görbersdorfbán, a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás; Bécsben: Dr. Bamberger, Dr. Duschek stb. a legjobb eredményre alkalmazzák a légző-, emésztő- és húgyszervek általános hurutos bántalmainál.

Mintivóviz

präservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebbi Triest-Fiumében KOLERA megbetegedés ellen a

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

ÉDESKUTY L.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Brassó, ALEXI könyvnyomdája.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.